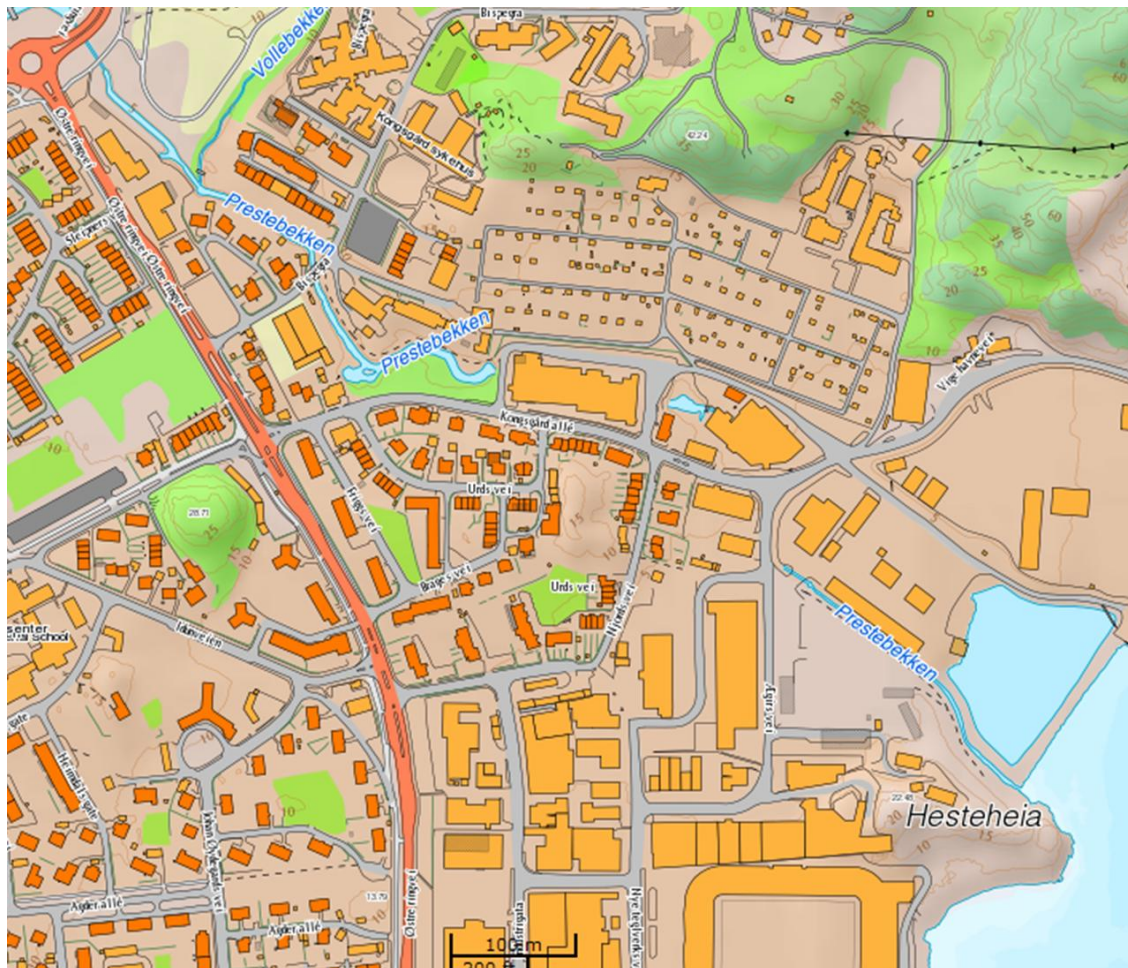

Check- och åtgärdslista för kartläggning och fältstudie Prestebekken

Området följer vattendraget Prestebekken från bensinstationen i Bjørndalsletta fram till utloppet i nere i Kongsgårdsbukta.

Förarbete:

Genomgång av aktuell kommundelsplan, *Planbeskrivelse med konsekvensutredning – områderegulering for Marviksletta Plan 1247, Kulturminner i Kristiansand* (Kulturkomiteen 2011) och *Prestebekken – et åtte kilometer langt kulturminne* (informationsbroschyr). Översiktskarta, detaljkarta och flygfoto av hela avsnittet gicks igenom och användes vid förberedelserna av kartläggningen. Avsnittet delades sedan upp i fyra delar som hänvisas till i undersökningen.

Genomförande/besiktning:

Avsnittet har gått igenom mycket noga i bägge riktningar. Besiktningen är dokumenterad med ca. 120 foton av både allmänna egenskaper, led-/vägstandard, bäckar m.m. och mer detaljer om natur- och upplevelsekviteter samt dokumentation av nedskräpning.

Uppföljning:

Genomgång av foton och anteckningar med flygfoton och kartor. Först en allmän bedömning, sedan en mer detaljerad bedömning av förslag på ändringar/förbättringar. Ytterligare en besiktning med genomgång av gjorda bedömningar.

Bedömning:

Vägen/stigen har mycket varierat underlag, med allt från våt lera till fast, fin grusbeläggning. På vissa ställen måste man korsa vägen/parkeringsplatser (på asfalt) för att sedan ansluta till bäcken igen. Vid Metro Bowling är det en längre asfaltssträcka som inte har någon kontakt med bäcken förrän nere vid båtupplaget.

Området erbjuder många bra natur- och upplevelsemöjligheter som bara utnyttjas delvis i dagsläget. Vägen/stigen slingrar sig fint längs bäcken med frodig vegetation av lövträd, gräs, halm, vass och vattenväxter. Här växer anemoner, blåsippor, tussilago och pestskräp, en något sällsynt växt.

Fågellivet är rikt längs bäcken och vattenväxterna är god mat för flera typer av änder. Flera typer av småfåglar observerades, såsom stare, koltrast och olika typer av änder.

Fyra platser lämpar sig särskilt väl för anläggande av rastplats, ev. med bänkar/bord, grill el. dyl. Detta kommer att diskuteras under de olika delsträckorna. Det skulle också vara bra med fast monterade bänkar på vissa ställen, utöver de fyra ställen som är vikta för rastplatser. Att kunna sitta ner, vila, lyssna på fåglarna eller njuta av lugnet, är för många en drivkraft som får dem att ge sig ut en sväng. Området är ett viktigt närliggande friluftsområde för de många boende i Lund (Norge).

Den övergripande bedömningen av området är att det är en grön lunga med tillgång till både stilla vattendrag och vattenflöde som är viktig att bevara i ett annars tätbebyggt område med stark efterfrågan på markarealer. Genom att bevara möjligheten att röra sig/förflytta sig längs vattenflöden och vattendrag, bitvis genom lummig skog, och komma bort lite från trafikens larm och buller, se och höra fåglar, tillvaratas en viktig urban friluftsupplevelse.

En del nedskräpning förekommer i området, både i och längs bäcken. Det krävs en ordentlig uppröjning och fortsatt löpande städning/underhåll. Vidare krävs viss nyplantering för att skydda mot insyn/byggnader och ljudmässiga eller visuellt störande inslag samt viss gallring för att åstadkomma bättre kontakt med bäcken och skapa mer

ljus. Möjligheterna är många och ur folkhälsoperspektiv är det viktigt att bevara möjligheterna för den här typen av urbant friluftsliv.

Såsom området framstår idag kan det för många kännas lite mörkt och otryggt. Genom att gallra och röja upp så att området blir öppnare och mer inbjudande, samt genom att förbättra gångvägen och anlägga rast-/mötesplatser, kan man få betydligt fler att använda området. Belysning av gångvägen skulle också få området att kännas tryggare i skymningen och när mörkret fallit på.

För att området ska vara *tillgängligt för alla* kan man med tämligen enkla grepp göra gångvägen framkomlig för människor som sitter i elrullstol såväl som för barnfamiljer med barnvagn. För blinda/synskadade finns i dagsläget inga fysiska ledstråk att följa och det är relativt mörkt på grund av att det vuxit igen på flera ställen längs gångvägen. Med hjälp av en skarp avgränsning mellan leden och naturen i övrigt så skapas bra ledstråk, såväl visuella som taktila. Detta kan bl.a. åstadkommas med hjälp av effektiv kantklippning och ljusare grus.

Delsträcka 1: Esso i Bjørndalssletta – Bispegra (OF 4)

Bra och enkel åtkomst till starten av gångvägen från cykel-/gångbanor vid rondellen i Bjørndalssletta. Bäckens rinner ut från huvudvägen längs vacker stenläggning.

På baksidan av bensinstationen och bilverksamheterna bör planteringar anläggas i avskärmningssyfte. Ett staket kan fylla samma funktion. Denna del av leden har bra grustäckning fram till bron.

Bron över bäcken är ett fint inslag och det går en liten genväg upp till Bispegra där det växer rikligt med pestskräp.

Ned mot bäcken finns det gott om plats för att anlägga en rastplats men då måste insynen från olika verksamheter skämmas av med hjälp av växtlighet eller annan lösning.

Därefter fortsätter vägen upp mot Bispegra och bäcken under vägen. Från bron vid Vollebekken till Bispegra är delar av leden mycket våta och leriga.

Delsträcka 2: Bispegra – Metro Bowling (OF 3)

På andra sidan vägen har gångvägen bra grustäckning och följer den fint slingrande bäcken. Det finns även en krök i bäcken med flera typer av växter vilket skapar ett lugnt och vackert område med stor vattenspegel och ett rikt bestånd av vattenväxter.

Det finns en förskola vars staket vetter mot leden. Flera ställen längs denna sträcka lämpar sig som rast-/mötesplatser. Kanske är detta det finaste partiet längs hela bäcken.

I slutet av detta avsnitt, innan man kommer ut på asfaltsvägen och fram till Metro Bowling, finns det en avloppsbrunn/galler där mycket skräp ansamlas och en nätdörr som leder ut till en asfalterad plats på baksidan av Metro Bowling. Platsen är inte särskilt inbjudande och bör därför förändras. Men det finns alltså en oas precis innanför dörren och potentialen är stor, särskilt på den här sträckan innan man kommer till baksidan av Metro Bowling.

Delsträcka 3: Metro Bowling – Mølla och Garveriet

Därefter försvinner en bra bit av bäcken under jord och vi måste nu gå på asfalt över en stor plats med parkerade bilar och näringsverksamheter i byggnaden där Metro Bowling håller till. Bäcken tittar fram igen precis före Mølla i en överväxt damm med mycket skräp.

Dammen angränsar till en gammal sluss där man byggt en laxtrappa som leder vattnet in under Mølla. Bäcken skyntas därefter först på andra sidan av vägen nere vid båtupplaget.

Den överväxta dammen bör röjas, rengöras och öppnas upp. Det är möjligt att skapa en rast-/mötesplats i anslutning till dammen. Här bör man eventuellt överväga att förstärka såväl fördämning som damm. Genom att rensa och öppna upp kommer den gamla slussen också till sin rätt igen med sin rika historia och sitt fina vattenfall. Det är naturligt att gångvägen löper över fördämningen vid slussen. I dagsläget är den inte framkomlig för rullstolar eller barnvagnar på grund av trappsteg upp och ned men detta går att åtgärda.

I detaljplanen för Marviksletta finns det förslag på att öppna upp delar av bäcken så att vattenspegeln blir synlig längs byggnaden där Metro Bowling håller till. Detta skulle kräva stora ingrepp men det är en spännande tanke. På baksidan av Metro Bowling ligger även Småhavene som är ett trevligt inslag och som kanske kan användas vid en eventuell upprustning/öppning av denna delsträcka.

Delsträcka 4: Mølla og Garveriet – Hesteheia

För att hitta tillbaka till bäcken måste man korsna vägen snett mot båtupplaget då man kommer in på en vacker gångväg, med fast och fint grusunderlag, som går hela vägen till Sør Arena.

Bäcken kommer sedan ut igen via ett rör som går under vägen. Byggnaden för båtupplaget ligger tätt intill bäckens strand. Här skulle det gå att anlägga planteringar för att värna naturupplevelsen bättre. Man bör också rensa mellan gångvägen och bäckens strand. Idag är den kraftigt övervuxen av björk, sälg och asp. Därtill är det mycket skräp i bäcken och i slutningen längs leden. Det finns också ett område på den sydvästra sidan om gångstigen som skulle kunna användas för olika aktiviteter. Idag finns där som sagt mycket skräp, gamla bilar, husvagnar m.m.

Från slutet av båtupplaget upplevs området som mer öppet igen. Gångvägen följer bäckens

strand tills den når sjön vid Kongsgårdsbukta. Här fortsätter vägen vidare över Hestheia och baksidan av Sør Arena. Stället där Prestebekken rinner ut i havet lämpar sig som rastplats med möjlighet till fiske. För närvarande är platsen inte iordningställd men det är fullt möjligt att göra anpassningar för att ge åtkomst åt rullstolar och barnvagnar. Här finns också en klippa som är fin att fiska ifrån. Det går att förbättra tillgängligheten och eventuellt planera för att rullstolar och barnvagnar ska kunna komma till.

Bäckens utlopp är vackert stenlagt men i behov av röjning och borttagning av skräp.

I dagsläget går gångvägen till baksidan av Sør Arena. För att komma vidare längs kusten, följer man bilvägen till Marvika där det går att promenera längs vattnet till Gleodden och Bertes. Möjlighet att följa havet hela vägen från baksidan av Sør Arena till Marvika så att man får en längre, sammanhängande rutt längs kusten bör utredas och beaktas i det vidare planarbetet och utbyggnaden/förändringen av området.

